

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare och till lagar som har samband med den (RP 30/2022 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- övermatematiker Minna Lehmuskero, social- och hälsovårdsministeriet
- byråchef Tarja Taipalus, Finansinspektionen
- direktör Arttu Juuti, Konkurrens- och konsumentverket
- aktuariechef Jaakko Aho, Pensionskyddscentralen
- direktör Mikko Kuusela, Finanssiala ry
- chef för analysverksamheten Jari Sokka, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- STTK rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om pension för arbetstagare, lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om diversifiering av placeringar, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om sjömanspensioner och lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor ändras.

Avsikten med de föreslagna ändringarna är att precisera de principer enligt vilka social- och hälsovårdsministeriet kan fastställa skiljaktigheter i beräkningsgrunderna för arbetspensionsförsäkringsavgiftens omkostnadsdel mellan de olika arbetspensionsförsäkringsbolagen. Skiljaktigheterna i arbetspensionsförsäkringsbolagens omkostnadsdel kan bidra till effektivare förvaltning av

Betänkande ShUB 6/2022 rd

arbetspensionssystemet genom att konkurrensen mellan arbetspensionsförsäkringsbolagen främjas. Ett mål är också att ändringen ska leda till att arbetspensionsförsäkringsavgiftens omkostnadsdel och kundgottgörelserna blir tydligare och mer transparenta.

I propositionen föreslås möjligheter till flexibilitet i pensionsanstaltarnas ålderspensionsansvar om läget på placeringsmarknaden är exceptionellt svagt. Flexibilitet i ålderspensionsansvaret gör det möjligt att eftersträva god avkastning på placeringar genom långsiktig placeringsverksamhet även när marknadsläget är svagt. Detta stöder en hållbar och långsiktig finansiering av arbetspensionssystemet.

Vidare föreslås också några justeringar av teknisk natur i lagen om pension för arbetstagare samt i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med de förslag i propositionen som gäller arbetspensionsförsäkringsavgiftens omkostnadsdel är att göra avgiften mer tydlig och överskådlig samt att öka effektiviteten och konkurrensen i skötseln av arbetspensionsskyddet. Syftet med förslagen om flexibla ålderspensionsansvar är att säkerställa långsiktig finansiell hållbarhet i arbetspensionssystemet och att möjliggöra långsiktig placeringsverksamhet och ansträngningar för god avkastning på placeringar också i ett svagt marknadsläge.

Sammantaget sett anser social- och hälsovårdsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar.

Försäkringsavgiftens omkostnadsdel

Arbetspensionsförsäkringsbolagets driftskostnader finansieras med en särskild del av arbetspensionsförsäkringsavgiften, omkostnadsdelen. Vid dimensioneringen av omkostnadsdelen beaktas det hur stor del av arbetspensionsförsäkringsavgiften som arbetspensionsförsäkringsbolagen behöver för att täcka driftskostnaderna för verksamheten. Driftskostnaderna består av anskaffning av försäkringar, skötsel av försäkringsbeståndet och ersättningsverksamheten samt allmänna administrativa kostnader. År 2022 är omkostnadsdelen 0,5 procent av lönesumman.

Omkostnadsdelen av arbetspensionsförsäkringsavgiften och de driftskostnader som ska täckas med den motsvarar inte alltid varandra, eftersom arbetspensionsförsäkringsbolagens försäkringsbestånd och kostnadsstruktur skiljer sig avsevärt från varandra. Om bolaget uppvisar ett omkostnadsöverskott, kan det dela ut det som kundgottgörelse till kundföretagen. Återbetalningen sker i efterhand med flera års fördröjning, vilket innebär att en arbetsgivare vid valet av försäkringsbolag i allmänhet inte kan uppskatta storleken på den slutliga arbetspensionsförsäkringsavgiften.

Betänkande ShUB 6/2022 rd

Kriterierna för insamlande och återbetalning av avgifter är inte heller enhetliga, och därför kan den slutliga betalningsbördan delvis omfördelas mellan kunderna.

I propositionen föreslås det att 169 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare ändras så att momentet närmare anger principerna för att bestämma arbetspensionsförsäkringsavgiftens omkostnadsdel och beräkningsgrunderna för den. Det föreslås att de principer preciseras enligt vilka social- och hälsovårdsministeriet på ansökan av ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan fastställa skillnader mellan olika bolag i fråga om beräkningsgrunderna för omkostnadsdelen. På basis av de föreslagna ändringarna kan arbetspensionsförsäkringsbolaget som en del av arbetspensionsförsäkringsavgiften ta ut en sådan omkostnadsdel som bättre motsvarar bolagets driftskostnader i stället för den nuvarande omkostnadsdelen som är lika stor för alla bolag. Lagen föreslås också få allmänna bestämmelser om de principer som ska iakttas vid uppgörande och fastställande av beräkningsgrunder.

Utskottet anser i enlighet med vad som konstateras i propositionen att den föreslagna ändringen gör arbetspensionsavgiften tydligare och mer överskådlig samt minskar behovet av att senare behöva återbetala för stora uttag av omkostnadsavgifter. De enhetliga beräkningsgrunderna för omkostnadsdelen enligt gällande lagstiftning tillsammans med de bolagsspecifika fördelningsgrunderna för kundgottgörelser skapar dessutom variationer i försäkringsavgiften mellan arbetspensionsförsäkringsbolagen, men gör helheten komplicerad. En bolagsspecifik omkostnadsdel bedöms enligt propositionen förbättra konkurrensen och öka transparensen, eftersom försäkringstagarna redan vid valet av försäkringsbolag känner till storleken på den omkostnadsdel som baserar sig på arbetspensionsbolagets driftskostnader. På lång sikt bedöms ändringen leda till ökad effektivitet och minskade driftskostnader, eftersom arbetspensionsförsäkringsbolagen på grund av den ökade transparensen i fråga om skillnaderna i driftskostnader mellan bolagen kan få ett större incitament att granska effektiviteten i sin verksamhet och sträva efter att förbättra den. Utskottet konstaterar att effektivitet och en eventuell produktivitetsökning i sista hand också ligger i de försäkrades intresse.

Utskottet betonar dock att omkostnadsdelen och beräkningsgrunderna även i fortsättningen med stöd av 168 § i lagen om pension för arbetstagare ska göras upp på ett sätt som tryggar förmånerna, alltså med beaktande i första hand av arbetstagarnas och pensionstagarnas intressen. I propositionen föreslås det att det uttryckligen föreskrivs om detta i det föreslagna nya 169 § 4 mom. Enligt det ska beräkningsgrunderna för omkostnadsdelen uppgöras med beaktande av kravet på det tryggande som anges i 168 § 1 mom. så att intäkterna av omkostnadsdelen motsvarar driftskostnaderna för arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet. Arbetspensionsförsäkringsbolagen ska täcka alla driftskostnader med omkostnadsdelen, och driftskostnaderna får i regel inte täckas med intäkter av andra delar av arbetspensionsförsäkringsavgiften. Omkostnadsdelen ska således räckta till för att täcka kostnaderna för de tjänster i anslutning till försäkring, pensionsrådgivning, ersättningsbeslut och betalning av pensioner som tillhandahålls arbetsgivare, arbetstagare och pensionstagare. Dessutom ska grunderna för beräkning av omkostnadsdelen enligt den föreslagna regleringen uppgöras så att den avgift som tas ut av arbetsgivaren står i rimlig proportion till de driftskostnader som arbetsgivarens försäkringar medför. Utskottet anser det vara viktigt att social- och hälsovårdsministeriet ägnar särskild uppmärksamhet åt att principen om tryggande iakttas när ansökningarna om beräkningsgrunder fastställs.

Betänkande ShUB 6/2022 rd

Vid sakkunnighörandet i utskottet har man fäst uppmärksamhet vid en eventuell konflikt mellan ordalydelsen i det föreslagna 169 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare och specialmotiveringen till paragrafen. Enligt det föreslagna 169 § 2 mom. ska arbetspensionsförsäkringsbolaget göra upp grunderna för beräkning av försäkringsavgifterna så att arbetsgivarna behandlas lika. Utskottet konstaterar för tydlighetens skull att lagtexten i 169 § 2 mom. innehåller en allmän princip om en enhetlig behandling av arbetsgivare när beräkningsgrunderna görs upp. I motiveringen öppnas det upp att principen innebär att ett arbetspensionsförsäkringsbolag ska behandla sådana arbetsgivare lika som med hänsyn till den försäkrades risk och driftskostnader befinner sig i samma situation.

Utskottet konstaterar dessutom att kravet i det föreslagna 169 § 4 mom. på att arbetsgivarens omkostnadsdel ska stå i skälig proportion till driftskostnaderna uppfylls i enlighet med huvudregeln i motiveringen så att omkostnadsavgiften på arbetsgivarnivå motsvarar de uppkomna driftskostnaderna. En skälig avgift och praktiska begränsningar kan dock leda till att exempelvis arbetsgivare av samma storlek eller arbetsgivare som hör till samma koncern måste betraktas som grupper. Indelningen av arbetsgivare ska basera sig på arbetsgivare som befinner sig i samma situation med tanke på försäkringsrisken eller driftskostnaderna, och detta strider således inte mot kravet på enhetlighet i 169 § 2 mom., eftersom indelningen av arbetsgivare ska basera sig på arbetsgivare som befinner sig i samma situation med tanke på försäkringsrisken eller driftskostnaderna.

Utfrågade sakkunniga tog upp hur det att omkostnadsdelen är bolagsspecifik eventuellt påverkar bedömningen av arbetspensionssystemet enligt EU:s konkurrens- och statsstödsreglering och arbetspensionssystemets EU-rättsliga ställning.

Konsekvenserna av en bolagsspecifik omkostnadsdel för arbetspensionssystemets EU-rättsliga ställning behandlas i regeringens proposition (s. 20—22). Utifrån propositionen och inkommen utredning anser utskottet att de föreslagna ändringarna inte påverkar ställningen för vårt arbetspensionssystem enligt anslutningsvillkoren. Enligt propositionen inverkar bestämmelserna om den bolagsspecifika omkostnadsdelen inte på de grundläggande principer utifrån vilka pensionsanstaltnas verksamhet betraktas som icke-ekonomisk social trygghetsverksamhet. Ändringen inverkar inte på arbetspensionsskyddets innehåll, och arbetspensionsförsäkringsbolagen kan efter ändringen inte konkurrera om förmånernas innehåll. Det är obligatoriskt att ansluta sig till arbetspensionssystemet och systemet är endast delvis fonderande. Bestämmelser om principerna för arbetspensionsförsäkringsavgiften finns i lag och detaljerna i arbetspensionsförsäkringsavgiften finns i de beräkningsgrunderna som fastställs av myndighet, således social- och hälsovårdsministeriet. Dessa beräkningsprinciper preciseras ytterligare i propositionen. Dessutom är pensionsanstaltna fortfarande solidariskt ansvariga för varandras pensionsförbindelser vid en eventuell konkurs, det vill säga de andra pensionsanstaltna ska ansvara för pensionsförbindelserna för en pensionsanstalt som har försatts i konkurs. Arbetspensionsförsäkringsbolagens syfte är inte heller att ge sina ägare vinst utan de ska administrera och verkställa den arbetspension som hör till den lagstadgade sociala tryggheten.

Stärkt risktäckningskapacitet i fråga om placeringar

Syftet med de så kallade solvensbestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare och de lagar som har samband med den är att trygga arbetspensionsmedlen och arbetspensionsförmånerna.

Betänkande ShUB 6/2022 rd

Solvensregleringen ställer specialvillkor för placering av arbetspensionsmedel och styr till att öka placeringsrisken när kurserna stiger och minska risken när kurserna sjunker.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om justering av ålderspensionsansvaret i 171 § i lagen om pension för arbetstagare ändras så att flexibilitet i ålderspensionsansvaret blir möjlig när läget på placeringsmarknaden är exceptionellt svagt och pensionsanstaltens solvens har sjunkit avsevärt, det vill säga att arbetspensionsanstaltens solvensnivå i genomsnitt är under 120 procent.

Enligt propositionen minskar ett tillåtande av flexibilitet i fråga om ålderspensionsansvar i exceptionella marknadslägen trycket på ogynnsamma realiseringar av placeringar i ett svagt placeringsmarknads läge och förbättrar således möjligheterna till långsiktig avkastning på arbetspensionsinvesteringar. Enligt propositionen gör ändringen det också möjligt att indirekt öka risktagningsförmågan i en god solvenssituation, eftersom solvenskraven lättas upp när marknads läget försämrats och då uppnås solvensgränsen vid en senare tidpunkt. I praktiken innebär detta att pensionsanstalterna till följd av ändringen kan klara av samma stress på en högre risknivå än vad de klarar av på en lägre risknivå med gällande bestämmelser. I propositionen konstateras det dessutom att den föreslagna ändringen inte ökar arbetspensionsmedlen när det är svagt marknads läge, men på lång sikt syftar ändringen till att öka placeringsavkastningen och arbetspensionsmedlen, vilket stöder en hållbar och långsiktig finansiering av arbetspensionssystemet.

Utskottet konstaterar att redan den gällande lagstiftningen möjliggör åtgärder för att stödja pensionsanstaltens solvens. Med stöd av 28 § i lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om diversifiering av placeringar följer Finansinspektionen utvecklingen på finansmarknaden och bedömer hur utvecklingen påverkar pensionsanstaltens solvens samt gör en anmälan till social- och hälsovårdsministeriet, om pensionsanstaltens genomsnittliga solvens har sjunkit betydligt eller hotar sjunka snabbt och betydligt på grund av exceptionella omständigheter på finansmarknaden. Utifrån anmälan bedömer social- och hälsovårdsministeriet om det eventuellt behövs lagstiftningsändringar eller andra åtgärder. Sådana metoder har använts under finanskrisen 2008 och coronapandemin 2020. Dessutom ger aktieavkastningskoefficienten och det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvaret flexibilitet i avkastningskravet i fråga om aktieavkastningen.

Utfrågade sakkunniga har framfört att innan lagstiftningen ändras bör det bedömas om de ovan beskrivna möjligheterna att stärka risktäckningskapaciteten i den gällande lagstiftningen är tillräckliga. Utskottet konstaterar att den nu föreslagna ändringen vid sidan av de metoder som baserar sig på gällande lagstiftning inför en ny mekanism som snabbt kan börja tillämpas i ett exceptionellt dåligt läge på placeringsmarknaden samt bidrar till att undvika ogynnsamma realiseringar av placeringar i ett svagt läge på placeringsmarknaden snabbare än metoderna enligt den gällande lagstiftningen, vilka ska bedömas och börja tillämpas särskilt. Utskottet anser således att den föreslagna ändringen utifrån propositionen och inkommen utredning är motiverad vid sidan av de medel som baserar sig på gällande lagstiftning.

Utfrågade sakkunniga har framfört att om arbetspensionsanstalterna ökar sin risktagning inom ramen för den föreslagna lagen redan i en god solvenssituation, förbättrar förslaget inte i någon betydande grad arbetspensionsanstaltens risktäckningskapacitet i ett exceptionellt svagt mark-

Betänkande ShUB 6/2022 rd

nadsläge jämfört med nuläget. Dessutom har sakkunniga fäst uppmärksamhet vid att ändringen kan inbegripa ett incitament till ökad risktagning.

Konsekvenserna av den föreslagna ändringen har i propositionen bedömts utifrån såväl Finansinspektionens som Pensionskyddscentralens kalkyler (s. 17—18), som visar att den föreslagna ändringen kommer att förbättra pensionsanstaltarnas risktäckningskapacitet och minska sannolikheten för att deras solvenssituation försvagas. Utskottet konstaterar att även om de bedömningskalkyler som presenteras i propositionen baserar sig på antaganden och är förenade med osäkerhet, stöder den föreslagna ändringen på basis av kalkylerna målet att förbättra risktäckningskapaciteten.

Utskottet anser att de föreslagna ändringarna är motiverade utifrån propositionen och inkommen utredning, men betonar att flexibiliteten i ålderspensionsansvaret och ingripandet i ackumulerade pensionsfonder är en principiellt stor förändring jämfört med den gällande regleringen. Utskottet anser det vara viktigt att möjligheten att anpassa ålderspensionsfonderna nedåt i enlighet med propositionen är möjlig endast i ett mycket svagt läge på placeringsmarknaden. Huvudregeln är fortfarande att man genom kompletteringskoefficienten ökar fonderingen och på så sätt stärker finansieringen av arbetspensionerna och att man kan avvika från detta endast i ett exceptionellt svagt placeringsmarknadsläge, varvid man i enlighet med de föreslagna ändringarna genom att göra kompletteringen av ålderspensionsfonderna smidigare kan stödja pensionsanstaltarnas långsiktiga placeringsverksamhet. Utskottet betonar vikten av att följa effekterna av de ändringar som nu görs och vid behov vidta åtgärder för att ändra lagstiftningen.

Utskottet konstaterar att när solvenskraven lindras får pensionsanstaltarnas förvaltning en viktig roll i riskhanteringen och anser det vara viktigt att kompetenskraven för arbetspensionsanstaltarnas styrelse och ledning ses över i samband med de föreslagna ändringarna. Enligt den information som utskottet fått av social- och hälsovårdsministeriet utreder ministeriet frågan om fastställande av kompetenskraven för arbetspensionsanstaltarnas styrelse och ledning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—5 i proposition RP 30/2022 rd utan ändringar.

Betänkande ShUB 6/2022 rd

Helsingfors 27.4.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Arja Juvonen saf
medlem Pia Kauma saml
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Jari Koskela saf
ersättare Aino-Kaisa Pekonen vänst (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.

Betänkande ShUB 6/2022 rd **Reservation /saf**

Reservation

Motivering

Regeringen föreslår att lagen om pension för arbetstagare och lagar som har samband med den ändras i fråga om beräkningen av kundgottgörelsen och möjliggörandet av flexibilitet i ålderspensionsansvaret. Sannfinländarnas utskottsgrupp bedömer det som i sig befogat att arbetspensionsförsäkringsbolagen strävar efter att ordna sin verksamhet så effektivt som möjligt, att omkostnaderna och kundgottgörelserna är tydliga och transparenta och att bolagen i ett svagt läge på placeringsmarknaden inte behöver fatta investeringsbeslut som inte är optimala med tanke på strävan efter långsiktiga investeringsintäkter för att bevara sin solvens. Sannfinländarnas utskottsgrupp delar dock de farhågor som framkommit vid utskottets sakkunnigutfrågningar om bristerna i den EU-rättsliga bedömningen och om huruvida de åtgärder som föreslås i propositionen motsvarar de mål som föreslås som grund.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser det vara viktigt att man vid revideringen av arbetspensionssystemet säkerställer att det finländska arbetspensionssystemets EU-rättsliga ställning är bestående. Såsom Finansinspektionen har framfört vid hörandet räcker inte enbart en nominell eller principiell ökning av konkurrensen som grund för ändringen, utan ändringen bör också medföra faktiska effektivitetsfördelar vid bedömning av systemet i sin helhet. Dessutom måste de risker som är förknippade med ändringen bedömas grundligt och på ett öppet sätt läggas till grund för beslutsfattandet för att säkerställa att arbetspensionssystemet även i fortsättningen inte omfattas av EU:s konkurrenslagstiftning. Med tanke på granskningen är det väsentligt att de föreslagna ändringarna ökar hela arbetspensionssystemets effektivitet och inte enbart konkurrensen och transaktionerna mellan bolagen. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser utifrån Konkurrens- och konsumentverkets och Finansinspektionens sakkunnigyttranden att propositionen till denna del inte innehåller en tillräcklig riskbedömning.

Sannfinländarnas utskottsgrupp håller också med Konkurrens- och konsumentverket om att det varken i propositionen eller vid sakkunnigutfrågningen har framkommit varför en sådan reform över huvud taget behövs med beaktande av att skillnaderna mellan bolagen när det gäller effektiviteten i att förvalta försäkringar redan nu inverkar på de kundgottgörelser som bolagen betalar och att det således redan finns en mekanism som motiverar bolagen att sträva efter att effektivisera sin verksamhet. Vid hörandet har det inte framkommit varför denna redan existerande mekanism inte är tillräcklig för att uppnå den effektivitetsnytta som eftersträvas genom konkurrens eller hur den föreslagna ändringen konkret skulle öka uppkomsten av den effektivitetsnytta som eftersträvas. Finansinspektionen har i sitt sakkunnigyttrande påpekat att kunden efter den föreslagna ändringen ska jämföra två bolagsspecifika avgiftsdelar (omkostnadsdelen och kundgottgörelsen), vilket försvårar jämförelsen mellan bolagen jämfört med nuläget. Ändringen stöder således inte propositionens mål att avgiften ska vara tydlig åtminstone ur kundens synvinkel. I propositionen nämns kravet på effektivisering, vilket inbegriper att de åtgärder som vidtas i konkurrensens namn som helhet ska spara arbetspensionssystemets medel. Med beaktande av både kravet på effektivisering och det som sagts ovan verkar enbart möjligheten att öka konkurrensen mellan bolagen i någon mån vara en dålig grund för en ändring. Detta är fallet i synnerhet efter-

Betänkande ShUB 6/2022 rd **Reservation /saf**

som det i propositionen inte på något sätt bedöms om ändringen skulle effektivisera tillämpningen av det samlade arbetspensionssystemet.

När det gäller den föreslagna flexibiliteten har flera utfrågade sakkunniga framfört tvivel om huruvida den föreslagna flexibiliteten främjar propositionens mål. Akava har konstaterat att det är viktigt att grunderna för beräkning av omkostnadsdelen även i fortsättningen fastställs på ett tryggt sätt och att omkostnadsdelen i första hand ska trygga arbetstagarnas och pensionstagarnas intressen samt fäst uppmärksamhet vid att en negativ kompletteringskoefficient i en betydligt nedsatt solvenssituation kan innebära att de redan fonderade ålderspensionerna och de fonder som bildats av dem minskas. I första hand ska kompletteringskoefficienten stödja finansieringen av ålderspensionerna, och negativa effekter ska vara möjliga endast tillfälligt och i exceptionellt svaga lägen på placeringsmarknaden. Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry uttrycker åsikten att möjligheten till flexibilitet i fråga om ålderspensionsansvar är en till sin natur primär metod och att dess inverkan på den långsiktiga förbättringen av avkastningen av arbetspensionsinvesteringar är mycket begränsad. Därför bör man i fortsättningen sträva efter att utreda mer övergripande och heltäckande lösningar för en systematisk ökning av avkastningen av pensionsmedel. Också FFC anser det vara viktigt att möjligheten att göra ålderspensionsfonderna flexibla nedåt (s.k. negativ kompletteringsfaktor) i enlighet med syftet med propositionen är möjlig endast i ytterst sällsynta situationer, i ett alldeles exceptionellt svagt läge på placeringsmarknaden. Konkurrens- och konsumentverket har konstaterat att det i propositionen inte har framförts varför det över huvud taget är nödvändigt att skapa en sådan automatisk mekanism som tillåter ett negativt värde av en kompletterande pensionskoefficient utöver det nuvarande undantagsförfarande som inleds på initiativ av Finansinspektionen, när Finansinspektionen redan för närvarande kan göra en anmälan till social- och hälsovårdsministeriet om exceptionella omständigheter och statsrådet utifrån detta kan utfärda en förordning enligt vilken Finansinspektionen har befogenhet att förlänga den tidsfrist som fastställts för arbetspensionsbolagen på grund av nedsatt solvens för att genomföra saneringsplanen. Detta förfarande ger redan nu möjlighet att avvika från solvensbestämmelserna vid ett chockartat läge på placeringsmarknaden, och detta förfarande användes våren 2020 i samband med att aktiekurserna sjönk till följd av coronapandemin. Konkurrens- och konsumentverket konstaterar i sitt sakkunnigyttrande att det inte framgår av propositionen varför den nuvarande regleringen till denna del inte är tillräcklig för att uppnå de eftersträlvade målen.

Sannfinländarnas utskottsgrupp instämmer i de framförda åsikterna och konstaterar att det redan finns en möjlighet att avvika från solvensbestämmelserna i krissituationer och att det till denna del inte har lagts fram tillräckliga motiveringar för att den föreslagna ändringen är nödvändig.

Finansinspektionen har också lyft fram att även om förslaget i förhållande till nuläget förbättrar arbetspensionsanstalternas risktäckningskapacitet i ett svagt placeringsmarknadsläge, minskar en eventuell ökning av risktagningen redan i ett tidigare skede förslagets positiva effekter på risktäckningskapaciteten, eftersom solvensen på högre risknivå försämras snabbare när marknadsläget försämras. Om arbetspensionsanstalterna ökar sin risktagning inom ramen för den föreslagna lagen redan i en god solvenssituation, effektiviserar förslaget inte i någon betydande grad arbetspensionsanstalternas risktäckningskapacitet i ett exceptionellt svagt marknadsläge. De föreslagna ändringarna stöder således i praktiken inte propositionens mål. Enligt Finansinspektionen bör en allmän ökning av placeringsrisken beredas och planeras betydligt öppnare och omsorgsfullare än genom att i en proposition som syftar till att stärka risktäckningskapaciteten i ett exceptionellt

Betänkande ShUB 6/2022 rd
Vastalause /ps

svagt marknadsläge konstatera att det är en bieffekt. Den föreslagna ändringen stärker endast tekniskt pensionsanstaltarnas solvens i ett svagt marknadsläge. Detta försvagar systemets transparens och tydlighet ytterligare. Förslaget gör det möjligt att överföra medel från fonderade ålderspensioner till solvenskapitalet och därigenom stärka det, vilket gör det möjligt att permanent minska fonderna om de risker som tagits realiserats. Den föreslagna ändringen överför risken från pensionsanstalterna till dem som betalar pensionsavgiften och till pensionstagarna. Sannfinländarnas utskottsgrupp delar Finansinspektionens oro och anser att det centrala målet för arbetspensionssystemet bör vara att säkerställa att ålderspensionsfonderna är tillräckliga. Att placeringsrisken överförs till dem som betalar pensionsavgiften och till pensionstagarna är en betydande förändring på principiell nivå som det inte är motiverat att gå in för, i synnerhet inte utan en ändamålsenlig och tillräcklig konsekvensbedömning.

Sannfinländarnas utskottsgrupp föreslår på ovan anförda grunder att de lagförslag som ingår i propositionen förkastas och bereds på nytt så att i synnerhet de problem som Finansinspektionen och Konkurrens- och konsumentverket lyft fram beaktas på behörigt sätt. Sannfinländarnas utskottsgrupp fäster också uppmärksamhet vid den mycket snäva behandlingen i riksdagen av ett ärende som har mycket stor potentiell betydelse. Även om arbetspensionssystemets funktion är av synnerligen stor samhälls- och hälsovårdsbetydelse har frågan behandlats endast i social- och hälsovårdsutskottet. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att de föreslagna ändringarna med beaktande av ärendets betydelse bör bedömas också i ekonomiutskottet och i arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen.

Helsingfors 27.4.2021

Kaisa Juuso saf
Arja Juvonen saf
Jari Koskela saf